

13 Jan 2015 17:49

Sotsiaalkomisjon toetas alaealiste õigust otsustada raseduse katkestamise üle

Sotsiaalkomisjon toetas alaealiste õigust otsustada raseduse katkestamise üle

Riigikogu sotsiaalkomisjon toetas teisipäeval istungil alaealiste õigust otsustada raseduse katkestamise üle ning saatis vastava seadusemuudatuse Riigikogu täiskokku teisele lugemisele.

„Kedagi ei saa vastu tahtmist sünnitama või aborti tegema sundida. Kehtiv seadus läheb vastuollu mitmete põhiõigustega, sealhulgas naiste enesemääramisõigusega, õigusega privaatsusele ja tervise kaitsele. Plaanitava seadusemuudatusega viiakse raseduse katkestamist reguleeriv seadus vastavusse põhiseadusega,“ ütles sotsiaalkomisjoni esimees

Heljo Pikhof.

Eelnõuga taastatakse kuni 2009. aastani kehtinud regulatsioon, kus alaealise raseduse katkestamisel lähtutakse võlaõigusseaduse üldreeglist piiratud teovõimega patsiendile tervishoiuteenuse osutamisel. Selle järgi toimub alaealise raseduse katkestamine tema enda nõusolekul, kui ta on võimeline ise selle poolt- ja vastuväiteid vastutustundeliselt kaaluma.

Alaealise õigus anda teavitatud nõusolek ei sõltu tema vanusest, vaid lähtutakse sellest, et arst tuvastab patsiendi küpsuse otsust langetada. Kui arsti hinnangul on patsient ise võimeline nõusolekut andma, siis lapsevanemaid ei kaasata. Kui alaealine ei ole arsti hinnangul sellise otsuse langetamiseks piisavalt küps, on otsustamiseks vajalik alaealise seadusliku esindaja ehk vanema nõusolek. Seadusesse lisatakse ka säte, mis kohustab arsti patsienti teavitama täiskasvanu kaasamise olulisusest, isegi kui alaealine on otsuse langetamiseks ise piisavalt küps.

Võlaõigusseadus sätestab ka olulise piirangu - kui seadusliku esindaja otsus ilmselt kahjustab patsiendi huve, ei või arst seda järgida.

Raseduse katkestamisel on väga ranged ajalised piirid. Kui alaealise seadusliku esindaja nõusolek on vajalik, aga ta on ei kättesaadav või suuteline teavitatud nõusolekut andma, siis sellisel juhul seadus näeb ette, et teavitatud nõusoleku abordi tegemiseks annab lapse valitud muu lähedane teovõimeline isik. Selleks võib olla näiteks vanaema, kellega laps koos elab või inimene, kes on seotud lapse elukorraldusega. Kui aga tema otsus ei ole lapse huvides, ei või arst seda ikkagi järgida.

Sotsiaalkomisjoni istungil osalesid Eesti Seksuaaltervise Liidu, Eesti Lastevanemate Liidu, Lastekaitse Liidu, Lapse Huvikaitse Koja, SA Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks, Eesti Naistearstide Seltsi, Õiguskantsleri Kantselei, sotsiaalministeeriumi ja raviameti esindajad.

Sotsiaalkomisjon otsustas saata raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse muutmise seadus (

731 SE

) Riigikogu täiskokku teisele lugemisele 27. jaanuaril.

Riigikogu pressiteenistus